

СТАНОВИЩЕ

От проф. Албена Вуцова

Относно дисертационен труд на тема : **Оценка на факторите за успеха за развитие на индустриалните зони и влиянието им върху регионалната икономика при трансформираща се икономическа среда (постиндустриалното общество)**

за получаване на образователна и научна степен „доктор” в професионално направление 3.8. „Икономика и управление по отрасли“.

Автор на дисертационния труд: Антоанета Петрова Иванова- Барес, Стопански факултет, СУ „Св. Кл. Охридски“.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед РД 38-407/02.09.2020 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски” и Протокол №10/23.07.2020 г. от заседание на ФС на Стопански факултет.

Дисертационният труд се състои от увод, изложение в четири глави, заключение, библиография и две приложения. Обемът е в размер на 194 стр., от които основният текст е 164 стр. Използвани са общо 161 източника, в т.ч. 145 научни изследвания и други отпечатани публикации (52 на български и 93 на чужд език) и 16 интернет източника (14 национални и 2 чуждестранни). Приложен е списък на фигурите (45 фигури), списък на таблиците (3 таблици), списък на приложенията (2 приложения) и списък на използваните съкращения.

Съдържателно дисертационният труд включва:

- Преглед на мястото на индустриалните зони в постиндустриалното общество;
- Същност, определение, характерни черти и правна рамка на индустриалните зони
- Теоретична рамка на индустриалните зони
- Емпирично изследване и препоръки

Докторантът разглежда две хипотеза и четири задачи.

Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем.

Дисертационният труд е посветен на особено актуален икономически проблем, който акцентира върху реиндустриализацията на икономиките, които търпят трансформация от централно планова икономика към пазарна икономика. Докторантът логически представя предмета и обекта на своето изследването. Формулирани са две работни хипотези, които се проверяват чрез релевантно изследване и четири задачи, описана е методологията на изследване и използвания инструментариум.

В увода се очертава теоретичната основа, за изграждане тезите на работата. Изведени са възможностите на индустриалните зони, които способстват за решаване на специфични икономически проблеми – привличане на чуждестранни инвестиции, регионална заетост, ръст на публичните финанси.

В първа глава се разглежда мястото и ролята на индустриалните зони за националната икономика, техните предимства, характерни черти и т.н. Разгледани са не само предизвикателствата за дадена икономика, които биха били решими с помощта на индустриалните зони, но и такива специфични за нашата икономика. Разгледана е концепцията за „дългата опашка“ като специфичен начин за комбиниране или съчетаване различни инвеститори в рамките на индустриалната зона. На тази база са посочени основните предимства на индустриалните зони – при ниска цена на вложените средства инвеститорите могат да предложат индивидуализирани спрямо потребителите продукти и услуги на конкурентни цени.

Във втора глава се прави кратък исторически преглед на развитието на индустриалните зони. Дефинирано е понятието „индустриална зона“, разгледани са предпоставките за възникването им, тяхното конституиране и структуриране. Разгледани са видовете индустриални зони.

Направен е преглед на законодателната рамка, касаеща развитието на индустриалните зони. Проучени и представени са добри практики за стимули предлагани от различни държави, като са сравнени също със съществуващата практика у нас.

Представени основните управленски модели, заедно с влияещите им фактори и постигнатите резултати от институциите, които ги прилагат.

Трета глава разглежда теоретичните концепции, които според докторантът са основа на процесите протичащи в индустриалните зони и могат да послужат за потвърждение на работните хипотези. Анализирани са публично-частните партньорства и мрежите. Разгледан е принципал-аген проблемата, като са представени проблемите възникващи при този тип връзки и възможните негативи за участниците

Чрез идентифициране на връзката между индустриалните зони и мрежите е надграден теоретичният, като „ефектите на мрежите“ се ползва за обяснение на процесите протичащи в индустриалните зони. Коментирани са нови насоки за поведение както на оператора на зоната, така и на отделните инвеститори.

Четвърта глава е посветена на изследване на индустриалните зони, като са обхванати респонденти от индустриалните зони в Плевен, София и Бургас, ИЗ Шумен и Елин Пелин и Тракия икономическа зона. Обект на изследването са респонденти инвестирани в индустриални зони създадени както с държавни средства, така и с частни средства. Въпросите са създадени и обобщени с помощта на приложението на Гугъл <https://docs.google.com/forms>. За реда и анализа на данните е използвано приложението docs.google.com/spreadsheets. Данните са обработени паралелно и чрез софтуерния пакет SPSS.

В заключение на изследователската част са направени изводи за страните участници в индустриалната зона – за оператора и за инвеститорите. В отделен панел е събрал значимите за инвеститорите фактори, които са ранкирани на база отговорите на респондентите.

Темата на дисертационния труд е актуална, значима и дисертабилна. В хода на изследването са изпълнени поставените цели и задачи и са потвърдени работните хипотези. Авторът допринася за развитието на теорията и управленската практика на сложна система каквато е

инвестиционния процес в индустриални зони чрез систематизиране, анализиране, доразвиване и надграждане на съществуващите знания в областта.

Изпълнени са целите на дисертацията и са решени предвидените задачи.

Приноси на дисертационния труд.

Изведени са четири приноса на дисертационния труд.

- Идентифицирани са набор от приноси на ИЗ като съчетавани на свръхефективно с индивидуализирано производство; коопериране на усилията на различни инвеститори в производствената верига; косвена работна заетост ,ангажирана в обкръжаващата социална среда, които допринасят (са съществени) за развитието на регионалната икономика на базата на задълбочен анализ върху развитието на спецификите им.
- ИЗ са концептуализирани са като устойчиви публично-частните мрежови и инфраструктурни партньорства за пазарна експанзия. Дефиницията на ИЗ е в основата на проектозакона за ИЗ.
- Идентифицирани и валидирани са основните проблеми на инвеститорите и възможните техни решения на базата на задълбочен анализ.
- Идентифицирани и валидиране са факторите, увеличаващи ефекта на дадена локация.

5. Оценка на публикациите по дисертационния труд

Дисертантът представя седем публикации по темата на предложени дисертационен труд. Една от тях е в съавторство. Част от тях са на английски език. Като обем и качество те съответстват на изискванията за получаване на ОНС „доктор“.

6. Оценка на приложения Автореферат

Авторефератът съдържа основните резултати от дисертационния труд. Той е разработен в съответствие с изискванията. В съдържателно и структурно отношение той съответства на дисертационния труд. Справката за приносите е коректно направена, а приносите са открити.

Заклучение

Авторът на дисертационния труд е направил много задълбочен анализ върху факторите за успеха за развитие на индустриалните зони и влиянието им върху регионалната икономика при трансформираща се икономическа среда.

Дисертационният труд напълно отговаря на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане в Софийски университет „Св. Кл. Охридски“. Всичко това ми дава основание да препоръчам на почитаемите членове на Научното жури да присъдят на докторанта Антоанета Петрова Иванова- Барес, образователната и научна степен „Доктор“.

1.11.2020 г.

Изготвил :

/проф. Албена Вуцова /

Приложение 1.

Детайлната структура на дисертацията

. **Обща характеристика на дисертационния труд**

1. Съдържание

Съдържание на фигурите, таблиците и приложенията

Списък на използваните съкращения

Увод

Първа глава: Мястото на индустриалните зони в постиндустриалното общество

Втора глава: Индустриални зони – същност, определение, характерни черти, правна рамка

2.1. Историческо развитие

2.2. Определение

2.3. Правно регулиране

2.4. Данъчно третиране. Данъчни облекчения по ЗКПО. Ред и условия на ползване

2.5. Характерни черти на индустриалната зона

2.6. Предпоставки за възникване и структура на индустриалните зони

2.7. Видове индустриални зони

2.8. Планиране, стимулиране и изграждане на индустриална зона

2.8.1. Разработване на индустриални зони

2.8.2. Стимули за развитието на ИЗ

2.8.3. Анализ на икономическите и демографските показатели

2.8.4. Пазарен, финансов и политически анализ

2.8.5. Финансова обосновка на проекта

Трета глава: Индустриални зони - теоретична рамка

3.1. Индустриалните зони като публично-частното партньорство

3.2. Индустриалните зони като мрежи

3.2.1. Теоретична рамка на мрежите

3.2.2. Модел Упсала

3.2.3. Проблемът „принципал-агент”

3.3. Индустриални зони и ефектите на мрежата

Четвърта глава: Преглед на успешно функциониращите индустриални зони (Case Study) и анализ на резултатите от емпиричното изследване

Заклучение

Библиография

Приложения